

Astma Fonds op de bres voor gezonde schoolgebouwen voor kinderen met astma

Met de kwaliteit van de binnenlucht is het over het algemeen slechter gesteld dan met de kwaliteit van de buitenlucht. De oorzaak ligt, volgens de Gezondheidsraad [1] bij het grote aantal verontreinigingsbronnen binnenshuis in combinatie met een beperkte luchtverversing. Verontreinigde binnenlucht kan gezondheidsklachten veroorzaken, in kantoren, woningen en scholen. Hoewel we in het verleden vooral verontruste geluiden hoorden over kantoorgebouwen, u herinnert zich de aandacht voor de sick building problematiek, wordt steeds duidelijker dat ook de kwaliteit van het binnenmilieu in scholen te wensen over laat. “Ventilatie, hygiëne en het thermisch comfort zijn ver onder de maat”, zo meldt de GGD IJssel Vecht naar aanleiding van haar project ‘Energiebeleid en binnenmilieu op scholen’. Uit het onderzoek van de GGD blijkt dat in nagenoeg alle onderzochte scholen de ventilatie onvoldoende is en de wettelijke normen voor CO₂ (1.000-1.200 ppm) niet worden gehaald. In één geval werd zelfs een waarde van 4.680 ppm gemeten [2].

- door mevr. drs. L.M. Leysen*

Nationale en internationale onderzoeken hebben aangetoond dat vluchtige organische stoffen, stof, allergenen en schimmels in grote hoeveelheden worden gevonden in scholen en rechtstreeks in verband staan met de prevalentie van gezondheidsklachten [3]. Hoofdpijn, geurhinder, luchtwegklachten, vermin-

dering van de longfunctie, verergering van astmaklachten en longkanker worden door de Gezondheidsraad [1] genoemd als gezondheidseffecten. Bovendien zijn er aanwijzingen uit Nederlands, Amerikaans en Scandinavisch onderzoek, dat de slechte kwaliteit van het binnenmilieu in scholen een negatief effect heeft op de leerpres-

taties van kinderen [5].

Vooraf kinderen met astma, hyperreactieve luchtwegen en allergie hebben een verhoogd risico op gezondheidsklachten. Zo blijkt de aanwezigheid van schimmels samen te gaan met astma-aanvallen en hoesten, hoge fijn stof concentraties met neusklachten en vluchtige organische stoffen met diverse luchtwegklachten. In scholen met een concentratie huisstofmijten van meer dan 10 µg/g stof, neemt de kans op astma-aanvallen bij kinderen die allergisch zijn voor huisstofmijt toe. Kinderen met een katten- of hondenallergie lopen op school extra risico op allergische ontstekingen en chronische astmaklachten [3].

RECHT OP SCHONE LUCHT

Schoolbesturen hebben een morele en wettelijke plicht te zorgen dat perso-

* Senior projectleider Astma Fonds

Illustratie, Wim Dok.

DE CIJFERS:

- 140 duizend kinderen hebben astma;
- 300 duizend kinderen hebben last van astmatische klachten;
- het aantal kinderen met de diagnose astma is tussen 1990 en 1999 verdubbeld;
- 30 % van alle kinderen is allergisch, vooral voor huisstofmijt en grassen;
- binnenmilieu in scholen staat in de Top 5 van meest gestelde vragen bij de Astma Fonds Advieslijn.

- KADER 1 -

neel en leerlingen in een gezonde omgeving kunnen werken. "Everyone has a right to healthy indoor air", aldus een werkgroep van de WHO European Centre for Environment and Health [4]. In het Bouwbesluit van VROM (2003) zijn onder andere eisen opgenomen over de luchtverversing, spuivoorziening, beperking van de toepassing van schadelijke materialen, thermische isolatie en bezettingsgraad. Daarnaast stelt het Bouwbesluit uitvoering conform bepaalde NEN-normen verplicht, zoals NEN-1089 'Ventilatie-eisen van schoolgebouwen'. En: sinds 1994 geldt de Arbowet en -regelgeving ook voor het onderwijs en vallen ook leerlingen onder deze wet wat betreft veiligheid en gezondheid.

Voldoende redenen dus voor schoolbesturen om serieus werk te maken van het verbeteren van het binnenmilieu in scholen, zeker gezien de grote problemen en dito gevolgen voor de gezondheid en prestaties van leerlingen en leerkrachten. Aangrijpingspunten voor verbeteringen in bestaande schoolgebouwen bestaan uit: het wegnemen van verontreinigingsbronnen, voldoende ventilatie en goede schoonmaak. Bij renovatie en nieuwbouw is het belangrijk dat o.a. de hoeveelheid, de capaciteit en kwaliteit van ventilatievoorzieningen voldoende zijn, voor een interieur en stoffering wordt gekozen die zorgen voor zo min mogelijk kleine stofdeeltjes en stofophoping en goed kunnen worden schoongemaakt en voor thermische isolatie, bouw- en inrichtingsmaterialen die emissie arm zijn.

ASTMA FONDS

Astma is de meest voorkomende chronische ziekte onder kinderen. In iedere

schoolklas zitten gemiddeld twee tot drie kinderen met astma. Daarnaast zijn veel kinderen allergisch of overgevoelig voor o.a. huisstofmijten, huis-

Fotograaf, Bert Janssen.

Het Astma Fonds en de Vereniging van gecertificeerde makelaars in schoonmaakdienstverlening (VMS) adopteerden achttien basisscholen om de schoonmaak te professionaliseren. De heer R. van Veen van de Vereniging van gecertificeerde makelaars in schoonmaakdienstverlening (VMS), in gesprek met de directeur van basisschool de Maaskei in Urmond.

dieren, graspollen, parfum en luchtverfrissers. Voor kinderen met astma is de kwaliteit van de binnenlucht en van het thermisch binnenklimaat van scholen erg belangrijk. Het verbeteren van het binnenmilieu van scholen is dan ook één van de speerpunten van het Astma Fonds. In de notitie 'Gezonde schoolgebouwen voor kinderen met astma' [6] worden plannen beschreven op het gebied van informatievoorziening, onderzoek en samenwerking met belangrijke derden. Het Astma Fonds is gelukkig niet de enige die zich sterk maakt voor het binnenmilieu van scholen. Steeds meer organisaties zien wij in 'beweging' komen en dat maakt hoopvol voor de toekomst.

LITERATUUR

1. Gezondheidsraad. *Gezondheid en milieu: Kennis voor beleid*. Den Haag, 2003.
2. GGD IJssel Vecht en EnerDeCo. *Eindrapportage Praktijkexperiment EPA met module binnenmilieu voor 12 scholen in Zwolle en omgeving*. Zwolle, 2003.
3. EFA. *Indoor Air Pollution in Schools*. Helsinki, 2000.
4. WHO. *The Right to Healthy Indoor Air*. Bilthoven, 2000.
5. Myhrvold, A.N. e.a.. *Indoor environment in schools; pupils health and performance in regard to CO₂*. Indoor air, 1996.
6. Astma Fonds. *Notitie Astma Fonds: Gezonde scholen voor kinderen met astma*. Leusden, 2004.

Illustratie, Wim Dok.